

Farlige stoffer og materialer

Problemet og kravene

Ved farlige stoffer og materialer forstås alle stoffer og materialer, der kan have en uønsket effekt på de mennesker, der bliver udsat for stofferne. Farlige stoffer kan medføre skader eller sygdom, hvis man kommer i kontakt med dem eller ikke bruger dem rigtigt. Ifølge reglerne skal farlige stoffer på arbejdspladsen fjernes, erstattes eller begrænses til et minimum.

Arbejdsmiljøforholdet udgør et meget stort problem for mange ansatte indenfor branchen personlig pleje og kan medføre alvorlige sundhedsproblemer i form af fx allergier, der for en del ansatte desværre har betydet, at de har måttet forlade hvervet. Andre problemer er hudseksem og sygdomme i lunger og luftveje.

Det er helt overvejende kosmetikprodukter beregnet til skønhedspleje, der er hovedproblemet. Produkterne hører under Miljøministeriets regler for kosmetiske produkter og er reguleret i Miljøministeriets [Kosmetikbekendtgørelse](#). Øvrige farlige stoffer, der anvendes indenfor branchen, som fx visse rengøringsmidler, er reguleret i [Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer](#).

Det anbefales at læse følgende materialer for en mere indgående beskrivelse af arbejdsmiljøforholdet:

BAR service og tjenesteydelser: "[Branchevejledning om arbejdsmiljø for kosmetikere](#)", "[Frisørprodukter - branchevejledning om arbejde med frisørprodukter](#)" og "[Fremtiden er i dine hænder - Undgå håndeksem som frisørrelev](#)".

Se også hjemmesiden for [Dansk frisør og kosmetikerforbunds Videncenter](#).

Generelle regler

Der er følgende generelle regler vedr. arbejde med farlige kemikalier:

- Farlige stoffer, materialer og arbejdsprocesser skal fjernes eller erstattes med ufarlige, mindre farlige eller mindre generende stoffer, materialer og arbejdsprocesser.
- Der skal sørges for god almen ventilation og i tilfælde af luftforurening med bl.a. farlige stoffer i form af aerosoler, dampe eller støv, som det forekommer i branchen, også procesventilation.
- Der skal være en fortegnelse/liste over de farlige stoffer og materialer, der bruges.
- Der skal være sikkerhedsdatablade på alle farlige stoffer og materialer bortset fra produkter reguleret af [Kosmetikbekendtgørelsen](#).
- Der skal være arbejdspladsbrugsanvisninger på alle farlige stoffer og materialer (også for kosmetikprodukter, som opfylder kriterierne i §2, stk. 2, nr. 2-4 i [Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer](#)).
- Der skal anvendes egnede værnemidler.
- Antallet af medarbejdere, der udsættes for farlige stoffer skal begrænses.

Miljøministeriets bekendtgørelse om stoffer og produkter kræver generelt, at kemikalier, der kan udgøre en fare for brugeren, skal mærkes med farepiktogrammer, der giver oplysning om risici og sikkerhedsforanstaltninger dvs. H-sætninger (hazard = fare) og P-sætninger (precaution = sikkerhed)).

Krav til mærkning af kosmetikprodukter er anderledes og i vid udstrækning undtaget fra nævnte regler. - Læs mere i [Kosmetikbekendtgørelsens kapitel 3](#).

Farlige kemikalier må ikke omhældes til anden emballage eller blandes, med mindre man er helt sikker på, hvad der må blandes sammen, og hvordan det virker.

Flere krav og gode råd om tiltag og løsninger

Få overblik

Få et overblik og lav en liste over de farlige stoffer, der findes og bruges i virksomheden, og overhold reglerne.

Det er vigtigt at afklare, om indholdsstoffer er kræft- eller allergifremkaldende, kan give nerveskader (fx opløsningsmidler), skader på forplantningsevnen, og/eller om det er ætsende/irriterende ved kontakt.

Se fortegnelser over produkter og deres skadelige virkninger i "[Branchevejledning om arbejdsmiljø for kosmetikere](#)", og "[Frisørprodukter - branchevejledning om arbejde med frisørprodukter](#)". En liste fra AT over sundhedsfarlige stoffer, som hyppigst har været årsag til eksem eller allergi hos frisører kan ses [her](#).

Bortskaf og erstat

Bortskaf alle de midler og stoffer, der ikke længere bruges, og erstat de farlige stoffer med ufarlige eller mindre farlige stoffer, hvis det er teknisk muligt.

Udarbejd arbejdspladsbrugsanvisninger

Der skal efter reglerne beskrevet ovenfor udarbejdes arbejdspladsbrugsanvisninger, der indeholder en beskrivelse af de farer, som midlerne kan udgøre for mennesker og miljø, samt af de relevante forebyggende foranstaltninger og adfældsregler på arbejdspladsen. (Brug evt. tillægsskemaet i [At-vejledning C.0.11](#), og læs mere i BAR Service og Tjenesteydelsers udgivelse: "[Frisørprodukter - branchevejledning om arbejde med frisørprodukter](#)".) Arbejdspladsbrugsanvisninger og sikkerhedsdatablade skal være tilgængelige for ansatte, der er beskæftiget med stoffet eller materialet. De skal vejledes i brugen heraf og have brugsanvisningen udleveret med effektiv instruktion.

Følg brugsanvisningerne

Følg altid brugsanvisningerne for stoffernes anvendelse!

Etabler tilstrækkelig ventilation

Ventilationen skal være tilstrækkelig til at forebygge sundhedsskadelige påvirkninger. Der skal fx anvendes procesventilation ved afblegning, permanentning, hårfarvning og lignende processer, hvor der kan afgives sundhedsfarlige dampe, generende luftforurening eller aerosoler. Dette gælder også ved vaskepladser, hvor disse produkter vaskes ud, samt i forbindelse med klargøring og blanding af produkterne.

I forbindelse med klargøring og blanding af sundhedsfarlige produkter skal der være en effektiv procesventilation for at fjerne forureningen på det sted, hvor den udvikles. I nogle saloner findes en blandebox med udsugning, men en løsning kunne også være procesventilation i form af en sugearm. Der er krav om kontrolanordning med alarm med lys eller lyd på anlægget, når der arbejdes med sundhedsfarlige stoffer.

Ventilationsanlæg skal vedligeholdes og renses efter leverandørens anvisning.

Undgå at bruge midler, der sprayes/forstøves, hvis de kan fås i en anden form, for at beskytte luftvejene.

Brug egnede personlige værnemidler

Bær egnede personlige værnemidler, når der bruges farlige midler.

Ved omgang med kemiske stoffer og meget vådt arbejde i længere tid er det afgørende at bruge handsker, der yder tilstrækkelig beskyttelse. Handsker skal benyttes ved arbejde med de produkter, der kan være sundhedsfarlige ved kontakt med huden. Det er bl.a. de produkter, hvor det er angivet på emballagen, at handsker er påkrævet, men også andre produkter fx af typen hårfarve, permanentvæske, neutraliseringsvæske og afblegningsmidler.

Handsker af nitril yder generelt den bedste beskyttelse, mens handsker af vinyl kan dække en del af behovet. Leverandøren af de enkelte produkter samt handskeleverandøren eller [Dansk frisør og kosmetikerforbunds Videncenter](#) kan rådgive om egnede handsker. Det anbefales generelt at undgå handsker af latex og gummi, da de kan forårsage allergi.

Læs mere om hudproblemer og forebyggelse i faktaarkene: "[Hudirritation, eksem og allergi](#)", "[Mikroorganismer og hygiejne](#)" og "[Hånddesinfektion og håndvask](#)".

Opbevaring af kosmetikprodukter

Kosmetikprodukter må ikke opbevares i nærheden af levnedsmidler. Produkterne må således ikke opbevares på steder, hvor der også er madvarer eller drikkevarer. Kosmetikprodukter bør altid opbevares i den originale emballage med den originale mærkning og etikettering. Sker der omhældning fra fx storeemballage til brugsemballage, skal brugsemballagen mærkes på samme måde som storeemballagen (efter gældende regler).

Gode links:

Kosmetikbekendtgørelse

Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer

Branchevejledning om arbejdsmiljø for kosmetikere

Branchevejledning om Frisørprodukter

Fremtiden er i dine hænder - Undgå håndeksem som frisørelev

Dansk frisør og kosmetikerforbunds Videncenter